

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Cursus Theologicus

Gormaz, Juan Bautista

Augustae Vindelicorum, 1707

Sect. 5. Solvuntur opposita.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81950](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81950)

luntati proportionatè tale objectum repræsentatum, ut ea eliciat piam affectionem supernaturalem, qua intellectui imperet assensum firmiorem supra meritum motivorum præcedentium, quæ impellebantur ad assensum; ut sæpè diximus.

SECTIO V.

Solvuntur Opposita.

481. **O**bjic. 1. Revelatio divina non potest proponi per connexionem apprehensivam, quæ moveat intellectum ad præstandum assensum adhæsitivum firmissimum; ergo non potest dari in ulla providentia species ista suavis. Probat ant. Non potest intellectus moveri ad talem assensum adhæsitivum firmissimum, nisi superveniat illi motivum, quod antea repræsentatum illi non erat, & non movebat; vel saltem appareat in illo motivo de novo aliqua ratio objectiva, & motiva, quæ antea non apparebat; atqui hæc species suavis, de qua agimus, neque avertit novum objectum motivum de novo; neque aperit in objecto aliquam rationem objectivam motivam, quæ antea latebat; ergo talis cognitio apprehensiva non potest movere ad assensum.

482. **R**espondeo nego ant. ad probationem neg. maj. Ratio est; quia ut illa supernaturalis cognitio moveret intellectum ad assensum; quin novam rationem assensus motivam aperiat; sufficit, quod retrahat ab omni eo; quod ducit ad dissensum; ac proinde prævium illud motivum relinquat cum carentia retrahentis; illud enim ipsum motivum, quod in confortio retrahentis movere non potest ad assensum; quam optimè movere potest cum carentia omnis retrahentis, ex num. 469. Rursus potest ea cognitio movere ad assensum, si clarior sit respectu ejusdem motivi, licet non repræsentet motivum diversum, ut patet in Petro, qui perspicaciorem potentiam visivam habet; quam Paulus, qui à longè videt scripturam; quam non videt Paulus; ex eo, quod clarior illam videat, moveri potest ad lectionem Scripturæ; ad quam Paulus non movetur; ex eo; quod illa ipsa Scriptura ipsi inferiori visione repræsentetur. Quare, cum utroque hoc modo possit per illustrationem Spiritus Sancti intellectus moveri ad assensum; quin nova ratio motiva ex parte objecti detegatur; exinde de potentia absoluta non repugnat, species suavis.

483. **O**bjic. 2. Non potest apprehensio aliqua sive naturalis, sive superna inclinare intellectum ad assensum, dum manet neutra, sive æquè indifferens ad consensum, & dissensum. Atqui cognitio illa, quæ nullam repræsentat rationem motivam supra illam, quæ intellectum non movet, manet cognitio neutra; ergo &c. Confirmatur. Intellectus, qui motus non est potius ad consensum, quam dissensum, manet neuter; sed cognitio, quæ repræsentat intellectum cum illo solo motivo, ex quo non ducitur neque ad

consensum; neque ad dissensum; relinquit intellectum immotum; ergo relinquit illum neutrum; proindeque talis cognitio manet neutra. Resp. conc. maj. dist. min. quæ nullam repræsentat rationem motivam supra illam, quæ intellectum non movet, neque illam eandem rationem motivam diverso modo repræsentat, conc. si diverso modo repræsentat, neg. min. & consequ. Ratio est, quia si motivum illud per cognitionem diversam repræsentetur, potest manere proportionatum ad movendam potentiam; quamvis per aliam cognitionem repræsentatum non haberet eam proportionem, ut patet in Scriptura, quam Petrus & Paulus à longè vident, quæ sub hac distantia repræsentata Petro sufficiens est, ut moveat ad lectionem, quamvis sub eadem distantia repræsentata Paulo proportionata non sit; ut moveat ad lectionem; ut ex num. 424.

484. **Q**uamvis enim objectiva virtus eadem sit, potentia non manet ad illam proportionata sub quacumque repræsentatione, licet sub aliqua nobiliore maneat, quamvis per illam nihil novi detegatur, sed antiquum motivum clarior repræsentetur. Sic Theologi cum D. Thomâ communiter dicunt, quod, licet aliqua creatura cognosceret omnia possibilea, non exinde comprehenderet Deum; quia, licet Deus non cognoscat aliqua objecta ultra possibilea, cognoscit per clariorem cognitionem, correspondentem infinitæ virtuti cognoscitivæ intellectus divini; creatura autem non ita clarè potest cognoscere. Unde, quin detegatur aliquid ex parte objecti novum, potest aliquid perfectiori & imperfectiori cognitione attingi. Ad Confirm. dist. maj. manet neuter, dum manet in eodem motivo, & repræsentatione, conc. cum diverso motivo, vel cum diversa repræsentatione ejusdem motivi, neg. maj. & concessa pariter min. neg. consequ. ut constet ex dictis.

485. **O**bjic. 3. Vel illa apprehensio suavis tolleretur libertatem ad actum fidei, vel relinqueretur; si primum, cum actus fidei debeat esse liber, pro ut exagitur controversia; jam in hoc sensu repugnat species illa suavis; si verò relinquit libertatem, diversitas repræsentationis non immutat intellectum, sicut Scriptura à longè visa, & proportionatè Petro repræsentata immutat potentiam visivam Petri; ac proinde relinquit Petrum neutrum; ergo species illa semper manet neutra. Resp. dupliciter considerari posse speciem illam suavis; primo repræsentandò objectum cum exclusione omnis retrahentis ab assensu, quod Deus fit locus, & quod per illud præcedens motivum repræsentetur testimonium Dei; quo in casu tolleretur libertas quoad speciem, non verò quoad exercitium, quæ sufficiens est ad actum fidei, ut & ipsi Adversarij docent: tolleretur quidem libertas quoad speciem, nec posset intellectus dissentiri objecto fidei, maneret tamen libertas quoad exercitium, cum adhuc maneret vo-

ret voluntas libera ad imperandum intellectui, ut eliceret assensum altiorem, non quidem innitendo prævio illo motivo, sed altiori, nempe Dei verbo; quare ex hoc titulo nullatenus repugnare potest species suavisiva.

486. Potest autem species illa suavisiva relinquere libertatem quoad speciem, saltem prout relinquit intellectum potentem ad alia motiva se divertere, si non proponatur objectum cum exclusione omnis retrahentis, qua facta diversificatione ad alia retrahentia notio suavisiva cessaret, & intellectus posset discredere, in quo stat libertas quoad speciem; unde licet non possit credere, & discredere sub motivo diverso modo proposito, & representato pro libera distractione consequentis, quod & ipsi Adversarij docent explicando libertatem, quam habet homo ad discredendum cum evidentia credibilitatis habita ex motivis credibilitatis, quatenus, ut ipsi docent, potest se distrahere, & non expendere illa motiva, sed opposita, ut contingit in hæreticis.

487. Objic. 4. Perinde se habet intellectus cum illa illustratione superna, si nullam rationem motivam deregeret in objecto, ac si se haberet, si nullum haberet motivum; atqui si nullum haberet motivum, non posset magis moveri ad assensum, quam ad dissensum; ergo neque cum illa illustratione superna, ac proinde ista non potest esse suavisiva, sed neutra. Resp. nego ma. quia, si nullum daretur objectum motivum, non posset illustratio illa approximare intellectui objectum motivum; ac proinde diversitas illustrationis nulla esset, quin potius neque esse posset illustratio superna, de objecto, quod representatum non est; est enim in terminis manifestissima implicancia, quod datur representatio objecti, & quod non appareat objectum representatum; Unde sicut potentia visiva moveri non potest ad videndum, si deficit omne lucidum coloratum, quod est unica ratio formalis motiva hujus potentie; ita intellectus non potest moveri ad assensum, si omnino deficiat ratio veri, sive motivi assentiendi, quæ est unica ratio motiva intellectus: quare non dicimus, quod intellectus possit moveri deficiente omni ratione motiva, sed dicimus, quod illa, quæ non est sufficiens ratio motiva representata per cognitionem inferiorem, est nihilominus sufficiens ratio motiva, si representetur per cognitionem superiorem, ut satis explicatum est tota Sect. præcedenti.

488. Objic. 5. Si posset intellectus moveri ad assensum, quin illi proponatur novum motivum supra illud, quod ante non movebat, frustra defatigarentur Cicero, Quintilianus, Rhetores omnes, & Oratores ad quærendas novas rationes, ut audientibus persuadeant, quod intendunt: sed hoc dici non potest; ergo. Confirm. Ista propositio objectiva, *astra sunt paria*, non potest movere ad assensum, nisi delegatur nova ratio motiva potius ad assensum, quam dissensum: ergo & in casu nostro, Resp. nego ma. quia Ci-

tero & Oratores, cum nõ sint Deus, neq; possint nobis illustrationes infundere, quæ ex diversa objecti representatione moveant nos ad assensum præ dissensu, debent operari, ut non Deus, sive ut homines, per media ipsi concessa ad movendum, quæ ultra illustrationes infusas non sunt alia, nisi rationes; sed quænam exinde sumi potest paritas ad Deum potentem infundere illustrationes, de quibus agimus?

Ad Confirm. dist. ant. non potest intellectum movere ad assensum, nullo profluo præsupposito fundamento ducente ad assensum conc. præsupposito fundamento capaci illustrationis supernæ, neg. ant. & consequ. Ratio est, quia, si nullum datur fundamentum, deficit omnino ratio formalis, sine qua intellectus non potest tendere in objectum; atsi datur fundamentum capax illustrationis supernæ, quale est, non est quidem illud, quod ducit ad falsum, sed ducit ad verum, quamvis naturaliter propositum sufficiens non sit ad movendum intellectum, potest movere, si representetur per supernam illustrationem; quare ad hoc exemplum nihil aliud respondendum est, quam nil agit exemplum litem, quod litem resolvit.

Objic. 6. Si dari posset species suavisiva, intellectus moveretur ex evidentia terminorum; sed hoc est contra experientiam, quæ scimus, non ita moveri intellectum, dum sibi persuadet, Deum locutum esse; ergo non dantur tales species suavisivæ. Confirm. si objectum motivum proponeretur cum exclusione omnis retrahentis haberet intellectus, quidquid requiritur, ut assentiretur propter evidentiam terminorum; atqui ita proponi potest per species suavisivas, ut nos fatemur; ergo &c. Resp. dist. maj. moveretur ex evidentia terminorum, si proponeret rationem objectivam ita proportionatam ad movendum, conc. si non proponeret ita proportionatam, nego maj. & dist. pariter min. nego consequ. quin potius hoc argumentum jam est extrarrem, de qua agimus; cum questio sit, quando procedit motivum, quod ex merito suo laus nõ est ad firmissimum assensum, ac proinde egeat exclusione retrahentium, & altiori representatione, quam sit ea, quæ naturæ debetur.

Ad Confirmationem neg. maj. quia, licet in eo casu intellectus necessitatus maneret ad assensum judicij prævij ad fidem, non maneret necessitatus ex evidentia terminorum, sed ex vi objecti propositi cum exclusione omnis retrahentis, quod valde diversum est à motione debita ex evidentia terminorum; quando enim intellectus ex evidentia terminorum moveretur, quamvis opposita, vel quæ speciem oppositionis habent, occurrant, ex acquisita evidentia facile intellectus ea dissolvit, quod in nostro casu non contingit. Unde ista species suavisiva licet æquivaleret evidentie terminorum quoad munus necessitandi intellectum ad istum prævium assensum, non æquivaleret evidentie terminorum quoad rationem propriam constitutivam terminorum.